

Κοινή Δήλωση Δικτύου Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Με ιδιαίτερη ανησυχία παρακολουθούμε τη **συνεχή αποδυνάμωση και υποβάθμιση** των υπηρεσιών και προγραμμάτων που παρέχονται σε ασυνόδευτα παιδιά στην Ελλάδα.

Θα θέλαμε να υπενθυμίσουμε ότι η προστασία των ασυνόδευτων παιδιών αποτέλεσε **σαφή και δημόσια πολιτική δέσμευση της ίδιας της Ελληνικής Πολιτείας και προσωπικά του Πρωθυπουργού**, με τη δημιουργία αρχικά της Ειδικής Γραμματείας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και στη συνέχεια της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, η οποία εντάχθηκε στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής αναπτύχθηκε, τα προηγούμενα χρόνια, ένα σημαντικό πλέγμα υπηρεσιών παιδικής προστασίας, **με τη συμβολή οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών και διεθνών οργανισμών**. Υλοποιήθηκαν κρίσιμες δράσεις, όπως η εφαρμογή του θεσμού της Επιτροπείας, η φιλοξενία σε Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Κ.Φ.Α.Α.), η λειτουργία Δομών Επείγουσας Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Δ.Ε.Φ.Α.Α.), καθώς και καινοτόμες μορφές προστασίας που εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα, όπως τα Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (Ε.Δ.Η.Δ.) και ο Εθνικός Μηχανισμός Επείγουσας Ανταπόκρισης (Ε.Μ.Ε.Α.), σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και το αρμόδιο Υπουργείο.

Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα διαπιστώνεται **σοβαρή συρρίκνωση** αυτού του πλαισίου προστασίας. Σύμφωνα με [δημοσιεύματα](#) και ανακοινώσεις σε μέσα μαζικής ενημέρωσης αλλά και ενημερώσεις μεταξύ των οργανώσεων του Δικτύου Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το αρμόδιο Υπουργείο προχωρά στον **τερματισμό λειτουργίας** τουλάχιστον της [Δ.Ε.Φ.Α.Α. στο Χαλάνδρι](#), ενώ σύμφωνα με πληροφορίες αναμένεται και η σταδιακή διακοπή των Ε.Δ.Η.Δ. το επόμενο διάστημα.

Παράλληλα, το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ως εταίρος του Ε.Μ.Ε.Α. στην Αθήνα, αναγκάστηκε να προχωρήσει στην **αναστολή λειτουργίας** των υποστηρικτικών δράσεων της Μονάδας Παιδικής Προστασίας προς ασυνόδευτα παιδιά, λόγω της λήξης και μη ανανέωσης της σχετικής σύμβασης συνεργασίας, χωρίς καμία επίσημη ενημέρωση από το Υπουργείο σχετικά με τη συνέχιση του προγράμματος, αλλά και εξαιτίας σοβαρών καθυστερήσεων στην καταβολή της προβλεπόμενης χρηματοδότησης.

Η εξέλιξη αυτή προκαλεί έντονο προβληματισμό, **δεδομένων των υποχρεώσεων της Ελλάδας που απορρέουν από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού** (Ν. 2101/1992), καθώς και από το ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο προστασίας των παιδιών. Ιδιαίτερη σημασία έχει το Γενικό Σχόλιο υπ' αριθμ. 6 της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, με τίτλο «Μεταχείριση των ασυνόδευτων και των χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών που βρίσκονται εκτός της χώρας καταγωγής τους», το οποίο εξειδικεύει τις υποχρεώσεις των κρατών απέναντι στα ασυνόδευτα παιδιά.

Κάθε ενέργεια που περιορίζει ή αποδυναμώνει το πλαίσιο προστασίας των ασυνόδευτων παιδιών **αντιβαίνει στην αρχή του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού**, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης. Παράλληλα, η αρχή της μη διάκρισης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 2, επιβάλλει ίση και ουσιαστική προστασία για όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως καθεστώτος ή καταγωγής.

Όπως επισημαίνει και το Γενικό Σχόλιο 6 (παρ. 44), «τα κράτη οφείλουν να διασφαλίζουν στα ασυνόδευτα και στα χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά κατάλληλο επίπεδο ζωής για τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη». Αυτό προϋποθέτει σταθερή πρόσβαση σε υπηρεσίες προστασίας, υγείας, εκπαίδευσης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

Τα **ασυνόδευτα παιδιά αποτελούν μία από τις πλέον ευάλωτες ομάδες**. Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει καταδείξει ότι η απουσία οργανωμένου και λειτουργικού πλαισίου προστασίας αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο έκθεσής τους σε κακοποίηση, εκμετάλλευση, εμπορία ανθρώπων και άλλες σοβαρές παραβιάσεις δικαιωμάτων.

Παράλληλα, θεωρούμε κρίσιμο να υπογραμμιστεί ότι η προστασία των ασυνόδευτων παιδιών δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως μια περιστασιακή ή συγκυριακή ανάγκη που εξαρτάται αποκλειστικά από τον εκάστοτε αριθμό αφίξεων. Η ύπαρξη ενός **σταθερού, λειτουργικού και επαρκώς χρηματοδοτούμενου συστήματος παιδικής προστασίας αποτελεί διαρκή υποχρέωση της Πολιτείας** και βασική προϋπόθεση ετοιμότητας απέναντι σε πιθανές μεταβολές των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών. Η εμπειρία των προηγούμενων ετών έχει αποδείξει ότι οι συνθήκες μπορούν να αλλάξουν αιφνίδια και ότι η αποδυνάμωση ή διάλυση υφιστάμενων δομών και υπηρεσιών οδηγεί σε σοβαρά κενά προστασίας όταν αυξάνονται οι ανάγκες. Η δημιουργία τεχνογνωσίας, εξειδικευμένου προσωπικού και αποτελεσματικών μηχανισμών απαιτεί χρόνο, συνέπεια και συνέχεια· δεν μπορεί να επανασχεδιάζεται και να επαναδημιουργείται κάθε φορά από την αρχή.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, καλούμε τις Ελληνικές Αρχές **να διασφαλίσουν άμεσα τη συνέχιση και ενίσχυση των υπηρεσιών προστασίας για τα ασυνόδευτα παιδιά και τα παιδιά που είναι χωρισμένα από την οικογένειά τους**, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και το διεθνές δίκαιο. Παράλληλα, ζητούμε την άμεση και απρόσκοπτη χρηματοδότηση των φορέων που παρέχουν κρίσιμες υπηρεσίες παιδικής προστασίας, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια και η ποιότητα της υποστήριξης προς τα παιδιά.

Η σημαντική επένδυση που πραγματοποιήθηκε τα προηγούμενα χρόνια για τη δημιουργία δομών, υπηρεσιών, τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών στον τομέα της προστασίας των ασυνόδευτων παιδιών κινδυνεύει σήμερα να υπονομευθεί. Αυτό **δημιουργεί εύλογη ανησυχία και σοβαρά ερωτήματα** σχετικά με το μέλλον του συστήματος παιδικής προστασίας και το επίπεδο φροντίδας που θα παρέχεται σε μια τόσο ευάλωτη ομάδα παιδιών στην Ελλάδα.

Οι υπογράφουσες οργανώσεις του Δικτύου Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRAN):

1. Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού
2. ΕΛΙΞ – Προγράμματα Εθελοντικής Εργασίας
3. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ)
4. Σύλλογος Μερίμνης Ανηλίκων και Νέων
5. “Σχεδιά” Κέντρο Παιδαγωγικής και Καλλιτεχνικής Επιμόρφωσης
6. Changemakers Lab
7. Equal Rights Beyond Borders
8. Human Rights Legal Project (HRLP)
9. International Rescue Committee
10. INTERSOS HELLAS
11. Solidarity Now
12. Terre des hommes Hellas